

КОНСПЕКТ

**ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО I-ВА ГРУПА ДИСЦИПЛИНИ
(АКУШЕРСТВО, РЕПРОДУКЦИЯ И РЕПРОДУКТИВНИ
НАРУШЕНИЯ; ВЪТРЕШНИ БОЛЕСТИ С ТОКСИКОЛОГИЯ;
ХИРУРГИЯ, АНЕСТЕЗИОЛОГИЯ И РАДИОЛОГИЯ)
2024/2025 г.**

**АКУШЕРСТВО, РЕПРОДУКЦИЯ И РЕПРОДУКТИВНИ
НАРУШЕНИЯ**

1. Хормони на половата сфера при женските и мъжките животни.
Препарати с тяхното действие.
2. Овулация и оплождане.
3. Полов цикъл при продуктивни животни.
4. Интензификация на размножителния процес при преживни животни и свине.
5. Методи за получаване, преценка, обработка и съхранение на семенна течност при животните.
6. Методи за откриване на еструса и определяне на оптималния момент за осеменяване при преживни животни и свине.
7. Методи за определяне на подходящия момент за осеменяване на кучката.
8. Изкуствено осеменяване на едри и дребни преживни животни - методи за аплициране на свежа и криоконсервирана семенна течност, техника на изпълнение, дозиране и кратност на осеменяване.
9. Клинични методи за диагностика на бременността при животните.
10. Лабораторни методи за диагностика на бременността - класификация и практическо приложение при отделните видове животни.
11. Болестни състояния на майката през бременността – диагностика, лекуване и профилактика. Патология на плода и аномалии на плацентата.
12. Аборти при животните - етиология, клиника, терапия и профилактика.
13. Контрацепция при кучето и котката.
14. Нормално раждане. Периоди и фази на раждането. Фактори, определящи настъпване на раждането.

15. Затруднено раждане. Причини (етиология) и клинични форми на затруднено раждане.
16. Метод и план на разраждането. Индикации и прилагане на методите за оказване на акушерска помощ при животните. Организация на раждането и родилната помощ при животните.
17. Акушерска помощ при разстройства в родилния процес, обусловени от костния родилен път, от задържане на плода в мекия родилен път.
18. Профилактика на животните от трудни раждания.
19. Акушерска помощ при многоплодните животни – медикаментозно, форцепсно раждане, радикално и консервативно цезарово сечение.
20. Следродилни възпаления на външните полови органи – етиология, клиника, терапия и профилактика.
21. Обща следродилна инфекция.
22. Задържане на последъка.
23. Извърщане и изпадане на влагалището и матката.
24. Следродилно залежаване. Следродилна пареза.
25. Възпалителни процеси на матката при едрите преживни животни – клинични форми, диагностика, терапия и профилактика.
26. Овариални цисти - клиника, терапия и профилактика.
27. Перзистиращо жълто тяло.
28. Смущения в овулационната фаза.
29. Клинични форми на безплодие при женските животни. Отчитане на безплодието при женските животни.
30. Безплодие при разплодниците – коитална и оплодителна импотенция.
31. Функционални заболявания на млечната жлеза.
32. Заболявания на кожата на млечната жлеза.
33. Контузии и рани на млечната жлеза. Стесняване и запушване на папиларния канал и млечната цистерна.
34. Възпаления на млечната жлеза (мастити) – същност, етиология, патогенеза и класификация.
35. Клинична и лабораторна диагностика на маститите.
36. Терапия на маститите при продуктивните животни - явни (клинични) мастити, скрити форми на мастити.
37. Профилактика на животните от мастит.
38. Възпалителни процеси на матката при еднокопитните животни – клинични форми, диагностика, терапия и профилактика.

39. Гинекологични болести на половите органи при куче и котка - клинични форми, диагностика, терапия и профилактика.
40. Преценка на виталитета и по-важни болести при новородените животни.

ВЪТРЕШНИ БОЛЕСТИ С ТОКСИКОЛОГИЯ

1. Болести на устната кухина и глътката
2. Болести на хранопровода и гушата.
3. Индигестии – класификация. Атония на търбуха. Препълване на търбуха. Спазми на предстомашието.
4. Ацидоза на търбуха. Алкалоза на търбуха.
5. Остра и хронична тимпания.
6. Обстипация на книжката. Вагусова индигестия (Синдром на Хофлунд).
7. Травматичен ретикулоперитонит.
8. Болести на сирищника. Класификация на заболяванията на сирищника. Разместване и превъртане на сирищника.
9. Възпаления на червата и стомаха. Язва на стомаха.
10. Колики с пълна и частична проходимост – класификация, етиология, клинични признаци, методи за диагностика и лекуване.
11. Колики с пълна непроходимост – класификация, етиология, клинични признаци, методи за диагностика и лекуване.
12. Болести на черния дроб и жлъчния мехур.
13. Перитонит. Асцит.
14. Болести на миокарда, ендокарда и перикарда. Травматичен перикардит.
15. Сърдечна недостатъчност и съдова слабост. Дилатативна кардиомиопатия.
16. Заболяване на митралната клапа при кучета.
17. Възпаление на горните дихателни пътища.
18. Възпаления на бронхите. Оток на белият дроб.
19. Възпаления на белите дробове – видове, етиопатогенеза, клинични признаци, диференциална диагноза и лекуване.
20. Хронична обструктивна белодробна болест. Възпаление на плеврата.
21. Болести на бъбреците и бъбречното легенче – етиология, патогенеза, диференциална диагноза и лекуване.
22. Остра и хронична бъбречна недостатъчност.

23. Болести на пикочния мехур. Уролитиаза. Уремия.
24. Болести на кожата.
25. Възпаление на главния и гръбначен мозък.
26. Възпаления на лицевия и равновесно-слуховия нерв.
27. Диабет. Панкреатит.
28. Остеопатии – класификация, етиопатогенеза, клинични признаци и лекуване. Остеомалация при крави.
29. Хипомагнезиеви тетании.
30. Микроелементози – цинк, желязо, манган и селен.
31. Микроелементози – мед (Ензоотична атаксия), манган и кобалт.
32. Авитаминози от групата В и РР. Цереброкортикална некроза.
33. Авитаминоза А, Д, С и Е.
34. Канибализъм при свине и птици. Извратен апетит при преживни животни.
35. Кетоза. Мастна дистрофия на черния дроб.
36. Следродилна хемоглобинурия. Рабдомиолиза при коне.
37. Микотоксикози.
38. Отравяния с фосфорорганични пестициди и натриев хлорид.
39. Отравяния с тежки метали (мед, олово, фосфор и флуор).
40. Отравяне с нитрати и нитрити.
41. Отравяния с растения, съдържащи циангликозиди и фотодинамични съединения.
42. Отравяне с етиленгликол.

ХИРУРГИЯ, АНЕСТЕЗИОЛОГИЯ И РАДИОЛОГИЯ

1. Рани – класификация, биология на раневия процес, лекуване на раните съобразно фазата на зарастване.
2. Закрити механични травми – класификация, клиника и лекуване
3. Гнойна хирургическа инфекция – абсцес, флегмон, сепсис
4. Анаеробна и гнилостна хирургическа инфекция.
5. Специфични хирургически инфекции при животните
6. Заболявания на ставите – класификация, клинични признаци, лекуване.
7. Травматични заболявания на костите. Класификация и основни принципи и методи на лекуване.
8. Възпалителни заболявания на костите – класификация, клинична картина, рентгенова диагноза, лекуване.
9. Бурзити при малките и едрите животни.

10. Заболявания на сухожилията и тендовагините при дребни и едри животни.
11. Кръвотечение – видове и основна характеристика. Кръвоспиране – спонтанно и изкуствено.
12. Технически и имунни принципи на кръвопреливането.
13. Флуидна терапия.
14. Инхалационна анестезия.
15. Венозна анестезия
16. Местна анестезия. Видове местна анестезия.
17. Кардио-пулмонална ресусцитация.
18. Мониторинг на пациенти в критични състояния.
19. Хирургически заболявания на половия член, препуциума и тестисите – диагноза и лекуване
20. Кастрация и следкастрационни усложнения при мъжки и женски животни.
21. Заболявания на клепачите и конюнктивата.
22. Заболявания на роговицата.
23. Заболяване на увеалния тракт и ретината.
24. Катаракта и глаукома.
25. Болести на ушите при малките животни.
26. Хирургически заболявания на устната кухина, езика и слюнчените жлези.
27. Аномалии в развитието и разположението на зъбите - клинични форми и лекуване.
28. Заболявания на зъбите при месоядните животни и конете – класификации, клиника и лекуване.
29. Хирургически заболявания на гръдните стени и гръдните органи при дребни животни.
30. Хирургически заболявания на корема и коремните органи при дребни животни
31. Хирургически заболявания на корема и коремните органи при коне и преживни
32. Хирургически заболявания на отделителната система.
33. Парализи на нервите на гръдния и тазовия крайник.
34. Болести на ставите на гръдния крайник при малките животни.
35. Болести на тазобедрената става при малките животни.
36. Болести на колянната става при малките животни.

37. Копитни заболявания при коне – ламинит, навикуларен синдром
38. Дигитален и интердигитален дерматит. Некробацилоза. Ерозия на петките.
39. Специфична стъпална травматична язва. Междупръстна брадавица. Копитен гнилец.
40. Хирургични заболявания на главния мозък и гръбначния мозък при малките животни.

КОНСПЕКТ
ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО II- РА ГРУПА ДИСЦИПЛИНИ
/ЕПИДЕМИОЛОГИЯ, ИНФЕКЦИОЗНИ БОЛЕСТИ И
ПРЕВАНТИВНА МЕДИЦИНА, ПАРАЗИТОЛОГИЯ И
ИНВАЗИОННИ БОЛЕСТИ И ВЕТЕРИНАРНО-САНИТАРНА
ЕКСПЕРТИЗА/
2024/2025 г.

ЕПИДЕМИОЛОГИЯ, ИНФЕКЦИОЗНИ БОЛЕСТИ И
ПРЕВАНТИВНА МЕДИЦИНА

1. Шап - диагностика, диференциална диагноза, превенция и контрол.
2. Бяс и болест на Ауески - диагностика, диференциална диагноза, превенция и контрол.
3. Лептоспироза и листериоза - диагностика, диференциална диагноза, терапия, превенция и контрол.
4. Туберкулоза - диагностика, диференциална диагноза, превенция и контрол.
5. Ку-треска и туларемия - диагностика, диференциална диагноза, терапия, превенция и контрол.
6. Инфекции при бозайниците и птиците предизвиквани от *Escherichia coli* - диагностика, диференциална диагноза, терапия, превенция и контрол.
7. Салмонелози и тифо-паратифни заболявания по бозайниците и птиците - диагностика, диференциална диагноза, терапия, превенция и контрол.
8. Бруцелози - диагностика, диференциална диагноза, превенция и контрол.
9. Антракс и устрел - диагностика, диференциална диагноза, терапия, превенция и контрол.
10. Мукозна болест-вирусна диария (МБВД) и инфекциозен ринотрахеит при говедата - диагностика, диференциална диагноза, терапия, превенция и контрол.
11. Анаеробни тоksiинфекции при дребните преживни - диагностика, диференциална диагноза, терапия, превенция и контрол.
12. Син език и шарка при овцете - диагностика, диференциална диагноза, превенция и контрол.
13. Класическа и африканска чума при свинете - диагностика, диференциална диагноза, превенция и контрол.
14. Респираторно-болестен комплекс при свинете - диагностика,

- диференциална диагноза, терапия, превенция и контрол.
15. Дизентерия и пролиферативна ентеропатия при свинете - диагностика, диференциална диагноза, терапия, превенция и контрол.
 16. Ню-кясълска болест по птиците - диагностика, диференциална диагноза, превенция и контрол.
 17. Инфлуенца (грип) по птиците - диагностика, диференциална диагноза, превенция и контрол.
 18. Заразен бронхит, инфекциозен ларинготрахеит и болест Гумборо по птиците - диагностика, диференциална диагноза, терапия, превенция и контрол.
 19. Грип, ринопневмонит и инфекциозна анемия при конете - диагностика, диференциална диагноза, терапия, превенция и контрол.
 20. Гана и парвовироза при кучетата – диагностика, диференциална диагноза, терапия, превенция и контрол
 21. Векторни бактериални инфекции при кучетата - диагностика, диференциална диагноза, терапия, превенция и контрол.
 22. Панлевкопения, инфекциозен перитонит и респираторни инфекции при котките - диагностика, диференциална диагноза, терапия, превенция и контрол.

ПАРАЗИТОЛОГИЯ И ИНВАЗИОННИ БОЛЕСТИ

23. Трематодози по преживните животни (фасциолоза, дикроцелиоза, парамфистомоза) - диагноза, терапия и профилактика.
24. Цестодози по преживни и еднокопитни животни (аноплоцефалидоза) – диагноза, терапия и профилактика.
25. Ларвни цестодози по говедото и свинята - ролята на човека в епизоотологията и епидемиологията. Диагноза, диференциална диагноза, профилактика.
26. Ларвни цестодози по домашните животни - ролята на кучето в епизоотологията и епидемиологията. Диагноза, диференциална диагноза, терапия и профилактика.
27. Аскариндоза по преживни, свине и еднокопитни животни - диагноза, диференциална диагноза, терапия и профилактиката.
28. Аскариндоза по месоядни животни - диагноза, диференциална

- диагноза, терапия и профилактика.
29. Аскаридоз по птиците - диагноза, диференциална диагноза, терапия и профилактика.
 30. Стомашно-чревни стронгилидоз по преживни животни - диагноза, диференциална диагноза, терапия и профилактика.
 31. Стомашно-чревни стронгилидоз по еднокопитни животни - диагноза, диференциална диагноза, терапия и профилактика.
 32. Стомашно-чревни стронгилидоз по месоядни животни - диагноза, диференциална диагноза, терапия и профилактика.
 33. Белодробни стронгилидоз по преживни, свине и еднокопитни животни - диагноза, диференциална диагноза, терапия и профилактика.
 34. Филариоз по домашните животни (парафилариоз, диروفилариоза и онхоцеркози) – диагноза, терапия и профилактика.
 35. Трихуроз по животните - диагноза, терапия и профилактика. Трихинелоза.
 36. Трансмисивни протозойни заболявания по преживни и еднокопитни животни (бабезиоз и тайлериоз) - диагноза, диференциална диагноза, терапия и профилактика.
 37. Трансмисивни протозойни заболявания при месоядни животни - диагноза, диференциална диагноза, терапия и профилактика.
 38. Кокцидиоз - еймериоз, изоспороз, криптоспоридиоз - диагноза, диференциална диагноза, терапия и профилактика.
 39. Кокцидиоз - токсоплазмоза, саркоцистоза, неоспороз - диагноза, диференциална диагноза, терапия и профилактика.
 40. Крастни заболявания по преживни животни, свине и птици - диагноза, диференциална диагноза, терапия и профилактика.
 41. Крастни заболявания по еднокопитни животни - диагноза, диференциална диагноза и мерки за контрол.
 42. Крастни заболявания по месоядни животни - диагноза, диференциална диагноза и мерки за контрол.
 43. Стомашно-чревни, подкожни и кухинни ентомози по преживни и еднокопитни животни – диагноза и мерки за контрол.
 44. Насекоми – ектопаразити по животните (въшки, малофаги и бълхи) диагноза и контрол.

ВЕТЕРИНАРНО-САНИТАРНА ЕКСПЕРТИЗА

45. Общи изисквания към животните за клане. Заболявания при които

клането е забранено. Хуманно отношение по време на транспортиране и клане.

46. Предкланичен режим на животните. Принципи на анте-мортем прегледа. Хигиена и технология на месодобива – особености при различните видове.
47. Неотложно и санитарно клане. Вет.-сан. контрол на месото и органите. Методи за обезвреждане на условно годно месо.
48. Месопреглед на ЕРД – специфика при прегледа. Най-важни заболявания, установени при месопрегледа и ветеринарно-санитарна преценка.
49. Месопреглед на свине – специфика при прегледа. Най-важни заболявания, установени при месопрегледа и ветеринарно-санитарна преценка.
50. Месопреглед на ДРД – специфика при прегледа. Най-важни заболявания, установени при месопрегледа и ветеринарно-санитарна преценка.
51. Хигиена и технология на добив на месо от птици. Специфика при провеждане на месопрегледа. Най-важни заболявания, установени при прегледа и ветеринарно-санитарна преценка.
52. Хигиена и технология на добив, първична обработка и преработка на хидробионти. Специфика на ветеринарно-санитарния контрол и експертиза. Заболявания по хидробионтите и рискове за човека.
53. Остатъчни количества ветеринарномедицински препарати в храните – видове, специфика на контрола – карентни срокове, MRLs при остатъчни количества, национални мониторингови програми.
54. Остатъчни количества промишлени замърсители (тежки метали, пестициди, диоксини, радионуклиди и др.) в храните – видове, специфика на контрола – карентни срокове, MRLs при остатъчни количества
55. Добавки (адитиви) в храните – видове, значение, потенциални опасности и ветеринарно-санитарен контрол при тяхното приложение. Алергени в храните.
56. Хранителни токсикоинфекции – основни причинители, механизъм на развитие и клинична проява, мерки за предотвратяването им. Ветеринарно-санитарна преценка на храни, контаминирани с причинители на токсикоинфекции.
57. Хранителни интоксикации – основни причинители, механизъм на развитие и клинична проява, мерки за предотвратяването им.

Ветеринарно-санитарна преценка на храни, контаминирани с причинителите.

58. Микотоксини – причини и механизъм на развитие. Методи за установяване и начини за профилактика.
59. Хигиена и технология на млекодобива. Основен състав на млякото и значението му за производството на млечни продукти.
60. Хигиенни и качествени показатели на млякото. Микрофлора на млякото. Топлинна обработка на млякото и промени в състава му.
61. Видове закваски за млечната индустрия. Хигиена, технология и контрол при производството на млечнокиселите продукти. Пробиотични млечнокисели продукти, пребиотици, синбиотици.
62. Класификация на сирената и обща технологична постановка при производството. Ветеринарно-санитарна експертиза и окачествяване при производство на сирена. Млечни продукти с добавени растителни мазнини.
63. Хигиена и технология при производство на млечни и трупни мазнини. Ветеринарно-санитарен контрол и експертиза.
64. Месни продукти – класификация и особености в технологичния процес. Ветеринарно-санитарна експертиза на месните продукти.
65. Граничен ветеринарно-санитарен контрол на хранителните продукти. Граничен инспекционен пункт – действия при внос, износ и транзит на хранителни продукти
66. Системи за безопасно производство на хранителни продукти. (Добри производствени и хигиенни практики и НАССР). Критично контролни точки (ККТ). Одит на предприятия за производство на храни от животински произход.